

**SUOMEN JA YHDYSVALTOJEN VÄLINEN PERHE- JA PUOLISOSOPIMUS;
VALTUUSKUNNAN ASETTAMINEN****Asian tausta**

Nato-jäsenyyden myötä suomalaisen sotilashenkilöstön määrä Nato-tehtävissä Yhdysvalloissa tulee kasvamaan. Puolustushallinnossa on tunnistettu tarve lisätä suomalaisten sotilashenkilöiden työmahdollisuuksien houkuttelevuutta Yhdysvalloissa parantamalla näiden puolisoiden työnteon edellytyksiä. Suomalainen sotilashenkilö tarvitsee joko NATO-2 (N-2) tai A-2 (government officials) viisumin työskennellessään Yhdysvalloissa. Tällä hetkellä sotilashenkilöiden puolison työssäkäynti Yhdysvalloissa ei onnistu myönnetyn A2 (government officials) tai NATO-2 (N2) viisumin huollettavan (dependant) statuksella. Näin ollen Suomi on aloittamassa neuvottelut uudesta perhe- ja puolisosopimuksesta Yhdysvaltojen kanssa. Uusi sopimus sisältäisi viittauksen Nato-tehtävissä olevien henkilöiden puolisoihin ja korvaisi nykyisen Suomen ja Yhdysvaltojen välisen perhe- ja puolisosopimuksen.

Nykyinen Suomen ja Yhdysvaltojen välinen perhe- ja puolisosopimus on vuodelta 1996 (SopS 13/1996), mutta ulkoministeriön näkemyksen mukaan sopimus soveltuu ainoastaan Suomen edustustoissa työskentelevien diplomaattiedustajiin perheenjäseniin. Sopimus ei näin ollen kata esimerkiksi Pariisin pöytäkirjan mukaisia jäsenvaltioiden edustajien perheenjäseniä. Vuoden 1996 sopimus on saatettu asetuksella voimaan vanhan perustuslain aikana. Uusi sopimus hyväksyttäisiin perustuslain 8 luvun mukaisessa valtiosopimusmenettelyssä eli se vaatisi eduskunnan hyväksynnän.

Liittolaismaista ainakin Albaniassa, Kanadalla, Tanskalla, Virolla, Ranskalla, Liettualla, Britannialla ja Alankomailla on puolisoiden työoikeutta koskeva sopimus, joka koskee myös Nato-tehtävissä olevien henkilöiden perheenjäseniä. Ranskan, Alankomaiden ja Albanian sopimuksissa on nimenomaiset viittaukset Nato-henkilökuntaan.

Asian valmistelu

Sopimusneuvottelut on tarkoitus käynnistää heti ja ne pyritään saattamaan loppuun vuoden 2024 aikana tai mahdollisimman pian. Valtuuskunnan tehtävänä olisi sopimuksen neuvottelu sekä sen voimaansaattamista koskevan hallituksen esityksen valmistelu.

Valtuuskunnan kokoonpano

Valtuuskunnan puheenjohtajana toimisi yksikönpäällikkö Maria Guseff ja varapuheenjohtajana lainsäädäntöneuvos Annika Naskila ulkoministeriöstä. Jäseninä toimisivat oikeudellinen erityisasiantuntija Hanna Rantala (varajäsen koulutussihteeriksi Katriina Mattila) ja vastuuvirkamies Marko Mäntylä (varajäsen johtava asiantuntija Leena Ritola) ulkoministeriöstä, erityisasiantuntija Pekka Lindroos (varajäsen johtava asiantuntija Tuuli Tuunanen) sisäministeriöstä, henkilöstöjohtaja Kati Virtanen (varajäsen erityisasiantuntija Sami Roikonen) puolustusministeriöstä, hallitusneuvos Risto Lerssi (varajäsen neuvotteleva virkamies Antti Kurikka) valtiovarainministeriöstä, erityisasiantuntija Ariann Grandell (varajäsen hallitusneuvos Katri Niskanen) työ- ja elinkeinoministeriöstä, lakimies Silja Dahlgren (varajäsen Mira Saloheimo) sosiaali- ja terveysministeriöstä, erityisasiantuntija Tuulia Muuronen (varajäsen erityisasiantuntija Siiri Veijonen) Maahanmuuttovirastosta, everstiluutnantti Tommi Sikanen (varajäsen sotilaslakimies Elina Juutilainen) Puolustusvoimien Pääesikunnasta sekä ylitarkastaja Iisa Väänänen (varajäsen johtava asiantuntija Taneli Lallukka) Verohallinnosta. Ulkoministeriö oikeutettaisiin nimeämään valtuuskunnalle tarvittavat asiantuntijat ja sihteerit. Valtuuskunta voi kuulla työnsä aikana myös muita asiantuntijoita. Valtuuskunta hoitaa tehtävänsä virkatyönä.

Toimivalta

VNOS 3 § 7 kohta.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto asettaa valtuuskunnan perhe- ja puolisosopimuksesta käytäviin sopimusneuvotteluihin Yhdysvaltojen kanssa ja oikeuttaa ulkoministeriön määräämään valtuuskunnalle tarvittavat asiantuntijat ja sihteerit.